

فاطمه محبی

امامت اگر از اصول دین است پس منکر آن باید کافر باشد در حالی که هیچ شیعی اهل سنت را تکفیر نکرده است؟

پاسخ تفصیلی:

می دانیم که در میان ما شیعیان مسأله امامت اهمیت فوق العاده دارد و در میان سایر فرق اسلامی آنقدر برای این مسأله اهمیت قائل نیستند. سر مطلب این است که مفهوم امامت در نزد شیعه با مفهوم امامت در نزد سایر فرق اسلامی متفاوت است. البته جهاتی مشترکی در کار هست ولی یک جهات اختصاصی هم در معتقدات شیعه در باب امامت هست که به همین جهت مسأله امامت اهمیت فوق العاده پیدا می کند مثلاً ما شیعیان وقتی که می خواهیم اصول دین را بر طبق مذهب شیعه بیان بکنیم می گوئیم اصول دین توحید است و نبوت و عدل و امامت و معاد. امامت را جزء اصول دین می شماریم. [1] و امامت را به معنای عام و گسترده اش می گیریم یعنی هم امامت به معنای رهبری اجتماع و هم امامت به معنای مرجعیت دینی و هم امامت به معنای ولایت تامه یعنی زمین هیچ گاه از حجت و انسان کامل خالی نیست. و اهل تسنن هم قائل به امامت به یک معنایش هستند و امامت به معنای رهبری اجتماع را قبول دارند ولی در شخص امام و رهبر و کیفیت آن با شیعیان اختلاف دارند و اساساً منکر امامت به معنای رهبری و ریاست عمومی بر اجتماع نیستند ولی به آن معنا که قائل به امامت هستند از نظر آن ها امامت اصول دین نیست بلکه جزء فروع دین

محسوب می شود. بالاخره ما در مسأله امامت اختلاف داریم: آن ها قائل به نوعی امامت اند و ما قائل به نوعی دیگر. پس می توان گفت که اهل سنت منکر امامت به تمام معنا نیست ولی آن گونه که شیعیان قائل به توسعه در دایره امامت و معنای آن هستند اهل تسنن قائل نیستند و در آن قسمت و جهت که با هم اشتراک دارند باز در کیفیت و شخص امام با هم اختلاف نظر دارند: یعنی هم شیعه قائل اند که بعد از رحلت پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله و سلم - اجتماع و جامعه مسلمین نیاز به یک رهبر دارند و هم اهل تسنن قائل اند ولی شیعیان می گویند که پیامبر رهبر بعد از خودش را معین کرده است و او شخص امیر المومنین علی بن ابی طالب است و اهل سنت می گویند که پیامبر تعیین رهبر بعد از خودش را به امت واگذار فرموده است و امت هم ابوبکر را انتخاب نموده اند.

بهر حال آن چه در اسلام موجب کفر و ارتداد می گردد این است که کسی منکر یک امری گردد که از ضروریات دین اسلام در نزد همه مسلمین و فرق اسلامی محسوب شود یعنی جزء دین به حساب بیاید و اهل سنت منکر امامت به تمام معنا آنگونه که همه مسلمین اشتراک نظر دارند یعنی امامت به معنای رهبری اجتماع، نیستند تا حکم به تکفیر آن ها گردد بلکه آن را جزء فروع دین می دانند و امامت به معنای تشیعی که شیعیان قائل اند و از اصول دین عند الشیعه محسوب می شود از ضروریات مذهب شمرده می شود.

صاحب محتوی:

مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات حوزه علمیه (اندیشه قم)
امامت از اصول مذهب شیعه است نه از اصول دین

دو کلمه ی بسیار مهم وجود دارد که فهم معنایشان بسیار مهم
است و ان اصول دین و اصول مذهب است . فرق این دو چیست؟

اصول دین : به عقایدی که بین تمام ادیان الهی مشترکند مثل
توحید ، نبوت ، معاد

اصول مذهب : عقایدی که مختص مذهبی از مذاهب یک دین خاص
است مثل امامت که از اصول مذهب شیعه است و نه اصول دین .

اگر کسی یکی از اصول دین را انکار کند از تمام ادیان الهی خارج
می شود و انتساب او به دینی از ادیان الهی صحیح نیست .

اگر کسی یکی از اصول مذهب خاصی را انکار کند دیگر انتساب
او به آن مذهب درست نیست مثلا امامت که در صورت اقرار به
آن شخص میشود شیعی و در صورت انکار آن دیگر شیعه نخواهد
بود بلکه مسلمان غیر شیعه خواهد بود .

منبع: دروس فى العقيدة السلامية ، 24، 25 ، علامه مصباح دام
ظله